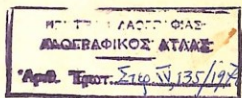

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

^{A'}
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10 Συμφ. 69 / 7 Φεβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, ~~καμπόσιος~~) Κεχροινιά
(παλαιότερον ὄνομα: Βάλτου), Ἐπαρχίας Βάλτου,
Νομοῦ Αἰτωλίας.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Χρήστου
Σωτηρίου ἐπάγγελμα Δημῖλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Κεχροινιά - Βάλτου.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... Πέντε (5)
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Νικόλαος Σαχανῆς ἑτῶν
57, Βουβαρίων Τωντσανρα ἑτῶν 62,
ἡλικία..... γραμματικαὶ γνώσεις Δημοτικαὶ.....
..... τόπος καταγωγῆς Κεχροινιά

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; Ηλιοίλας, Σαραντάριον καὶ ὁ Γα-
λαρτίου διὰ χοιρίων. Ἡ Βελανίρα διὰ κτηνοτροφίας.
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα; Ο.Χ.Ι. καὶ ἄλλοι καὶ χωριστὰ καὶ τὰ 1920
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Εἰς φυσικὰ πρόσωπα καὶ εἰς τὴν Κοινότητα, Ἐλάριον δὲ εἰς ἐκκλησίαν.
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; Ο.Χ.Ι. Παραχωρεῖ τὸν τὸ θάνατόν του μερίδιον εἰς ἕνα τὸν τέκνον.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Συγχρόνως καὶ μὲ τὴν γεωργίαν καὶ μὲ τὴν κτηνοτροφίαν...*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *.....*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὥς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *.....*

Ἐξοικιάζεται ὡς βασιλική ; *.....*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημακατόροι κλπ.) *.....* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; *.....*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) *.....*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *.....*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *.....*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; *Ἀσχολοῦντο κυρίως μὲ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ διὰ παρέργου τὴν αὐτὴν αἰσχύνον*

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται *.....* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *.....*

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

Μὲ ζωϊκὴν κόπρον.....

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;..... 1957

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;.....

1949

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάσθη τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Δίφτερο καὶ μονόφτερο ἀπὸ τοῦ

χρῆτος χυτήματος. Τὰ ἐπικρῆνόντων ἐκ τοῦ ἔμπορίου.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1..... 4..... 7..... 10.....

2..... 5..... 8.....

3..... 6..... 9.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει); .. 1961

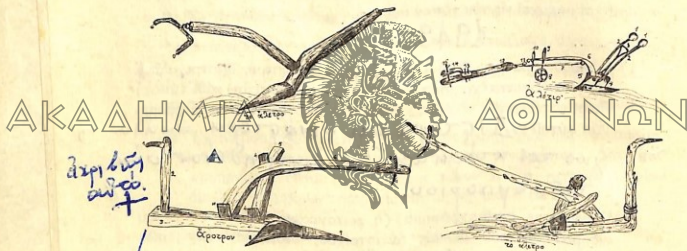
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .. 1969

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἄλωναμοῦ ... 1927

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. Οἱ... ἴδιοι... στ'... χειρ...
...χ.ο.ι... ..

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. ... 2. ... 3. ... 4. ... 5. ... 6. ... 7. ... 8. ... 9. ... 10. ... 11. ... 12. ... 13. ... 14. ... 15. ...

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Εἶναι... τὰ... καὶ... ἰχνογραφηθεῖα.
Τὸ ὕνι ἀρότρου... εἶναι... εἰς... ἰδία
καὶ... τὸ ὕνι ἀρότρου... εἰς... ὁμοία

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

ὅμοιο τὸ 1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΑΘΗΝΩΝ

- 6) Τίτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

ἐκ ξύλου... ἡ σπάθη

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.)...

σκεπάρι, ἀρίδα, πριόνι, ξυλοφαῖ,
ἰνὸς καὶ σκεπάρι...

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. **Βόες**

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; ... **Λύο**

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
... **Ἀναγκαῖος**

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιεῦ-λια κλπ.). **Ζεύγες, λουριά, λοῦρα, πιεῦ-λια κλπ.**

Ὁνομασία: ζεύγες, λουριά, λοῦρα

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. **ζεύγες**

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). **ἀγκυλὴ ἢ κλουρά**

τὸ ἀγκυλὴ

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; **Ὁὐδέποτε**

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινόν) ; 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Ἰσδορας

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

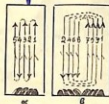
Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Μετὰ σχοινί... ἔχει δεθῇ... εἰς τὰ κέρατα
τῶν ζῶων.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Παλαιότερον ὡς εἰς τὸ σχεδίασμα α...
 με κατ'εὐθείαν γραμμὴν.....
 ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὰς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

Σποριές

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Με αὐλακιά

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

Οχι

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεις) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί; καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Πρῶτον καθέτως καὶ μετὰ πλαγίως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. κατὰ τὰ ὀργώματα καὶ τὴν επο-
ρὰν.....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα, αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Διὰ τὰ εἴδη... εἰς...
κατὰ ὁκτώβριον διὰ τὰ καλλουργία
3-4 ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου καὶ μετὰ
ὀνοματολογία: ὀργώματα, διβόλο, γύ-
ρισμα καὶ εἴδη.....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....
Ἐπὶ 2 ἔτη.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχασθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ὡς ἀνωτέρω ὑπὸ ἀριθμ. 1.....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ὡς δισάκι

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ τὴν ράβδον τοῦ αὐτοῦ ἢ τὴν βουκέντρα.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

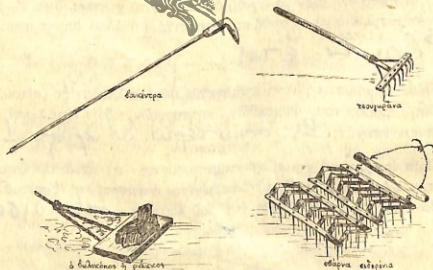
Στὴν αἴτην ὄχι
Στὴν ἀραβότιον καὶ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Μὲ τὸ τσαπί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Μὲ τὴν τσάπα

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Συγχωρικά. Ὁστράζοντο αὐλαχοῦχοι.
Ἐκπαγε τοὺς ἐβώλους ἔφηνχε τὸ δειφιχὲν

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

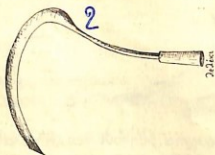
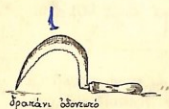
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἔσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. Σε φυλίσ.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) Μὲ τὸ δρε-
πάνι (ὀδοντωτῷ).

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ΟΧΙ...

Εἶναι τὸ δρεπάνι 1. Σχεδιάγραμ-
μα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ΜΕ ΧΟΒΙΔΑ.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀδοντωτή.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ἐκ ξύλου. Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς δὲ
ἐξ ἐξιδιαιτέρη σιδηροῦς.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά, ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) οἱ σιδηρουργοί.

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) οὐκ

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. 0,40 - 0,70 μέτρον

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). γάνες

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίδες, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; οἱ ἴδιοι οἱ θερισταί.

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀπὸ 10 χερίδων πάλιν ἀνέστησαν 10 κερόβολα. οἱ δὲ κεφαλαὶ τῶν σταχύων ἐφίχοντο πρὸς τὸ ἴδιον μέρος.

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λοῦνται ἀγκαλιές.

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *Θερίζων, ἀν-
 δρες καὶ γυναῖκες. ἤρχοντο δὲ καὶ
 ἀπὸ ἄλλου τόπου ἀπὸ ἄλλου τόπου
 κυρίως ἐκ Σαυῶν.*

2) Πῶς ἡμείνοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρήμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *Κατὰ πληροφορίαν,
 ἡ ἀμοιβή των ἐρίετο ἐν εἶδει μετὰ
 φαγητοῦ.*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ, αἰσθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Καὶ τῆς
 χειρὸς αὐτῶν ἔφερον καὶ τὴν μέσην
 αὐτῶν ἔφερον τῶντων.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ὅποιαδήποτε ἡμέρα πλὴν τῆς Τρίτης καὶ τῆς Ἀχλὺς Τριᾶδος.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. **ΝΑΙ**.....

Κυρίως οἱ **Γέροντες**. Δι' αὐτὰ **καὶ** **ἐπὶ** **τοῖς** **δὲ** **ἐν** **τοῖς** **λαοῖς** **ἐν** **αὐτῇ**.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).....

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἐθιμὸν.....

Ὁ λαὸς ἀφίενται χωρὶς τὴν ἑορτήν.
Ὁ λαὸς τὸν χρόνον τοῦ θερισμοῦ
καὶ τὴν ἀχλὺν. Παρέκλειε δὲ ἐκεῖ
δὲ καὶ αὐτοὺς......

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; **Ἀμέσως πρὸς**.....

τῶν δεσφῶν. Ἐδίδετο ἐν χερσὶν
καὶ ἀφίεντο ἐκεῖ 5-7 ἡμέρας......

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἀπὸ τὰ χερσὲς αὐτῶν ἐγίνοντο τὰ δεμάτια. Τὰ ἔδεναν οἱ ἰδιοὶ οἱ δεριῶται μὲ τὸν κορρὸ τοῦ βιγαριῶν ἐπὶ οἱ ἰδιοὶ μετέφεραν τοὺς στάχους. Διὰ δὲ τὰ δέματα τῶν δὲ ἐχρησιμοποιεῖτο ἐργαλεῖόν τι. Τὸ σχεδιάγραμμα τῶν εἶναι ἀκριβὲς τὸ παλαιόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένα μέρη τὰ ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Απρ. 10. 6. 10. 11*
1. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. *Εἶναι ἡ σκαπάνη...*

*Αὕτη εἶναι ἡ σκαπάνη... ὡς ἐν τῷ
 σχήματι... 6. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανθοῦ.

- 1) Ἐσμηθίζετο παλαιότερον ἡ διάσπαρσις τῶν ζώων κατὰ τὴν
 χειμῶνα μὲ θηρά, χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐπι-
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *1*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). *1*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας) *1*

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετεφέροντο εἰς εἰδικὰ ἄλωνα.
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Λεχόταν, θρυμνία καὶ ἐτοποθετοῦντο εἰς σωρὸν δὲ ἡ γαρύφαλος καλάνθη.
.....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον ἥωρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι; Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν.
.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; Ἐκτὸς τοῦ χωρίου, π.χ. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν τῇ βιοτοπαρχυχικῇ χωροφύλῃ.
.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ ἀλώνι... ἀνήκει εἰς μίαν γέ-
νην... οἰκογένειαν.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ^{ἀρχίζει}
^{ἡ οὐσία καὶ...} λήγει τέλος ^{ἀρχαίου}.....

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ^{χωματάλωνο καὶ}
^{πετράλωνο...} κυλινδρ. με... πλάκας... σὺν
μέσῃ... διὰ... τοῦ δάπεδου... τοῦ... τῶν...

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)· ^{ἐπισκευάζεται...} πρὸ... τῆς

ἐνάρξεως... τοῦ ἀλωνισμού.....

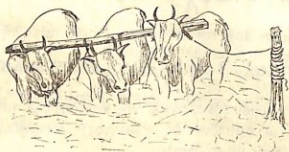
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ^{ἐπιλέγεται...}

τὴν... τρίτην... ὥραν... ὁ... ἡ...
ἀπὸ... 10^η... π.ρ... καὶ... π.ρ... ..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Ἐστῆσαν το βρδια ἐπὶ τοῦ
ἀλωνιῶς.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

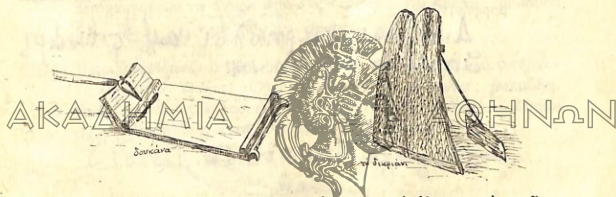
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιῶ ἐύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Διὰ τοῦ καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ
περιφερομένων ζῶων. Σχηματίζονται ἐπὶ
στῦλον μετὰ τριχίκι. Ὁ στῦλος αὐ-
τοῦ λεγόμενος «στρίαρο».....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιῶ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *Μέχρι-
ναι ἀπὸ τῶν λαμπρῶν με εἰδικῶς δη-
λεῖται ἀπὸ γυμνῶν εὐκλείων...*

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρθᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικρίανι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνι-
στικὸν μηχανημα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων ;

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ἀπὸ τῆς 10 π.μ. μέχρι τῆς 2 π.μ.

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Διχάλι, καρπολόι καὶ ρ. τυάρι, ἄλλα ξύλα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ;

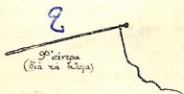
ΝΑΙ.

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

Σ. βερδούλι. ἔχει καὶ ἡ ὑπὸ ἀκρίβειαν τῆς παραγωγῆς... 6 εἰδήσεις!

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν

Δείξτε... σφραγίδα...
Μ. σ. σ. ... ε. σ. ...

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν διά νά αποχωρισθούν τά άχυρα από τόν καρπόν ; (έν Κρήτη : μάλαμα)

Δείξτε... σφραγίδα...

- 17) Ποιοι άλωνίζουσι : ό ίδιος ό γεωργός με ίδιας του ζώα ή ύπάρχον (ή ύπάρχον άκόμη) ειδικοί άλωνιστάι (έν Αίτωλία : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι άλωναράοι και άγωνχάτες), οί όποιοι είχαν βόδια ή αλογα και ανέλαβανόν τόν άλωνισμόν

Ειδικοί άλωνιστάι άγωνχάται...

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικόν εργαλείον ύπάρχον παλαιότερον εις χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τούς στάχυσ· π.χ. τό κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 εικόνα).

Σφραγίδα με κόπανον στρογγυλόν...

- 19) Ό κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποιον τό σχήμα του ;

Δείξτε... σφραγίδα...
Από... στρογγυλόν... είχε...
0,80 πος μέγιστον και διαμέτρον 0,20 πος μέγιστον.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).. *Σ. τὴν αὐτὴν αὐτὴν αὐτὴν*

Σ. τὴν αὐτὴν αὐτὴν αὐτὴν

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κομμένον διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τὸ διδάσκει

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

ὑπὸ τῶν γειτῶν τῶν εἰκοχρεῖται

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.

Ο σωρός εἶχε
ἐξήγαγε καρφύλο. Καρφύρα ἐφαλέθη.
τινας σπινθάρους δὲ ἐβλήτε.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. Μὲ φτυὰρ φύλλο καὶ π.ε. καρφύλῃ ἐπίετι φύλλον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα, εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Συνήδως ἑίδρας, ὁ χονρυχί.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Λεχόταν κεφαλίδια. Μὲ σκαλῖνα ἀπὸ
ἀχλάδια, λεχόρικα, παρχάδια ὀνομαζο-
μένη « γόλη ». Ἀπὸ κτερο ἄλωνισμα
δὲ χονρυχί.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

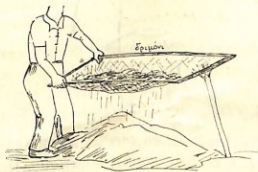
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

καὶ αὐτὴ ἡ ἐργασία γινόταν με-
τὰ τὴν ἀλάλησιν.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) Σ. ται... γ. χαλ. δ. α. α.

λινκία... καὶ ὅταν δὲ εἶχε ἄβρα, τὸ
το χωρὶς καὶ με χόρτος, δουρη-
τορὶον «δριγὰν»

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ πρσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; Ὄταν ἐτοιμασθῇ ὁ καρ-

πὸς, σχηματίζεται εἰς σωρὸν, με τὸ σταυ-
ρὸν, ὅταν δὲ χαράσσεται, τότε
ἐπακολουθεῖ πρσκύνησις καὶ ἀσπα-
σμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλῳνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλῳνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

κατεβάλλοντο
εἰς εἶδος... ἀγκύρας αἰ... ὀφειλάι... ἡρώς... τοῦ
δουλοῦ... ἀλυσίδας, παραβραχίονας,
ἀγροφυλάκια καὶ παπαδιὰ ἐν τῷ ἄλυνι καὶ βασιλ
καὶ καρδαρα. τὸ πρῶτον ἦτο 10 ὀκάδες καὶ τὸ δῶ-
τερον 15 ~~καὶ~~ ὀκάδες.

μισοκοιλία

κούπελος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλυνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, **ΚΑΙ**

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, **ΚΑΙ**

γ) τὸ γυφτιάτικο, **ΚΑΙ**

δ) τὸ ἐλωνιάτικο κλπ, **ΚΑΙ**

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότητα, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

ΔΟΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) **Ο... χωροὶ... ἀποθηκεύετο... ἐν τῷ...
χυμῷ... ἐν τῇ... οἰκίᾳ... ἐκ φύλλων...
α... ἀποθήκη... >>.....**

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλυνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; εἰ ἀχυρῶνας εἶται
τοῦ χυρῶν

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

Μετά τὸ ἀλώνισμα ἀρ. ἔλασαν
εἶται μετὰ τὸ χυρῶν ἢ μετὰ εἰδικὸν κόβανον
ποῦ λέγεται «ἀρήνοχος»

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ θ. εἰς γὰρ, τὸ
ὄνειρον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πρὸ φυλάσσεται,

πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; Διὰ τὸ εἶναι
ἀποραδία εἶχε σχῆμα τραπέζου, ἐφελόβετο
ἐπὶ τοῦ εἰκονοστάσιου ἐπὶ ἑξέτας ἢ καὶ ὡλοσθῆ
ὁ καρπὸς.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;...

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, από ποιον μέρος ;

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, ξορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΡΡΥΤΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Μόλις αρχίσουν τα πρωτοβόχια
τα χωράγια πλέον είναι έτοιμα
δια όρχωρα, ή και σπορά.

Το άνοιγμα τῆς προσηυρήνης
ήρθεσ πιόωμε τα βόδια και τα
σέρουμε στο σπίτι. Κόβουμε κλαρί
δια να τα ταίωμε το βράδυ.
Ήδη έχουμε χάσει όλες τῆς εἰσερχόμε-
σες εἰς τῆς. Προβλῶντας συγκε-
ντρῶνουμε τα εἰς τῆς, ήτοι: τὸ φύ-
λλο αἰετός, μακρύ, μονοσταύρο,
μήκος 9 ἀνδράς. Τοῦτο ἀποτελεῖ-
ται ἀπὸ 7 μέρη, δηλαδή αἰετοσού-
δα, μαζί με τὸ χειρολάτι και με
τῶν σπῆδη, τὸ σταυρό, τα στέφῃ,
τὸ χυτί, τῆς δύο εἰσῆς και τὸ
κλαδί. Τὸ πλεονύ φύλλο αἰετός
και τὰ λουριά, κοιδῆς και τὸν πυγὸ
με τῆς δύο τῶν και τὰ δύο πρῶτα.
Τῶν φύλλα με τὸ βουρδόνι για

~~ἦν~~ τὸ κτήνημα τῶν βοδίων.

Ἔνα τέκνον γὰρ τὸ κύνιον
κλαίον γὰρ τὰ βόδια, ἔνα τέκνον
γὰρ τὸ κύνιον τῶν χωρῶν
καὶ ἴσως γὰρ τὸ ἄνθρωπον γυναικός,
διότι ἡ δουλεία παρεκτείνετο ἐπὶ
πολλὰς ἡμέρας. Προέβητον περὶ
ἐπορῆς, πούραυς καὶ τὸν ἐπορῶ.

Ὅλα τ' αὐτῶν καὶ τὸ γαυχί-
ον γὰρ γαυχίον τὰ ἐφορῶνται
ἐπὶ τῶν, κυρίως ἐπὶ γαυχίον,
καὶ πολλὰς φορές καταβλήντας τὰ
καὶ οἱ ἴδιοι ἐπὶ ὦρον καὶ παρ-
νόντας καὶ τὰ βόδια, βοδίζοντες
γὰρ τὸ χωράρι. Προέβητον γένος
ἡ πρώτη ἡμέρα καὶ γὰρ εἶναι τῆς
τῆς ἡ Παρασκευῆς.

Φθόνημε ἐπὶ χωράρι. Στὴν ἀρ-
χὴν γὰρ τὸ τέκνον καὶ τὸ γὰρ
χρόνιον τοῦ χωραρίου. Συνέχεται

κάναμε το γέφυρο των βοδιών
 ως έφιν: Το ένα βόδι φέρνεται
 αλλοί στο άλλο. Τα δένουμε με μία
 τριχιά από τα χέρια. Μετά περ-
 νούσαμε τον γυό και στο καλάκι
 περνάσαν οι γέφυλε στο λαμπό,
 οι οποίες δηλώνουνταν στο γυό
 με το πρί. Μετά συνδέσαμε το
 άλλο πρί. Το σταβόφι φωλιάζονταν
 στην αλκροπόδα. Η σπάθη ήταν
 στερεωμένη στην αλκροπόδα. Το
 σταβόφι είχε τρέχει από όπου περ-
 νούσε η σπάθη και έτσι με δύο
 ερῆνες στερεώνονταν καλά. Έπειτα
 στην αλκροπόδα. Έτσι ποδεύοντα
 με τα φτερά και μαζί το γυό
 χωνώνται το από έρηρος με
 μία πέτρα ποταμίσια για να
 βρωσάει. Στην μέση του γυού
 δένουμε το άσκαλι με τα λαμπρά

ἀπὸ μιᾶς τρύπας πάλιν ἔκωσεν ἐνὶ
μέσῃ τοῦ θυγατρὸς. Ἐν συνεχείᾳ δὲ
ἀνέστησαν τὸ ἀλκίον τὸ ὁποῖον
ἐστρατεύοντο μετὰ τῆς κλειδῆς. Με-
τὰ ταῦτα τὴν τρυφίαν ἐπὶ πάλιν
μέρος, ἐπὶ χερσὶ λαβὴ, καὶ ἔκωσεν
τὴν ἀνελκυστήρα.

Μετὰ ἀρχίζετο τὸ ὄργανον τὸ
ὁποῖον τὸ νόστιμον κατ' ἐκείνην γραμ-
μὴν. Ὁ δὲ θυγατρὸς δὲ τὰ βόδια με-
τὰ τὴν τρυφίαν τὴν τρυφίαν. Ἐν-
δεῖκα μετὰ τὸ ὄργανον ἀρχίζετο ἡ
ἐκδορά. Τὸ γὰρ τὸ γινώσκον πάλιν
καὶ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Σὺν
ἀρχὴν νόστιμον τὸ χερσὶ ἐκ ἐκδο-
ρίᾳ, μετὰ ἀνελκυστήρα. Ἐκδορά
ἐκδορά τὸ δὲ διακρίνει τὸ δὲ
τὴν χερσὶ. Πιχναίετο δὲ 12 ὀκτώδεκα
κατὰ ἐκδορά. Προσηγορίαι τὸν
χαλκὸν καὶ τὸν ἐκδορά μετὰ χαλκ-

γόνετρα χιὰ νὰ γῆν δαυλίση.
 Καὶ μετὰ ἄρχιζε τὸ χύρισμα τοῦ
 πυραγίου χιὰ νὰ ἐκείνη ὁ
 ἐπὶ τοῦ. Ἄν ἐρεσκε κάποια χυνία
 τοῦ δὲ τῆν ἐπιδε τοῦ ἄλλου, τῆν
 ἐκείνη γέ τοῦ τσαπὶ. Ἀν' ἐδῶ
 καὶ γένη τὸν δευτερό, ὡς δευτερά
 ἄλλη ἐχάβια χυνία. Ὅτε βυτά-
 νισμα, ὡτε ράντισμα, ὡτε ἐκάλισμα.
 Τέλος ἐρχόταν καὶ ἡ ἐποχή τοῦ
 δευτέρου.

Κατὰ τὴν παραμονὴν κατασκευά-
 ζουμε πλέγμα ἀπὸ σταχυνά, ἐχέ-
 ρατος τραπέζιου τὸ ὅπου τὸ
 σῶμα τὸν ἐπὶ ἐκείνη χιὰ
 ἔνα χρόνος, χιὰ νὰ ὡλοκληρῇ ὁ
 καρπὸς. Ἀπὸ δὲ εἶχε εἰδικὴ ἐπα-
 γαγία.

Ἐπὶ τοῦ ἀπὸ τῆν προηγούμεν ἡ-
 γέτω ἐτοιμάζουμε τὸ ὄδοντωτο

Σπενδαίω χιὰ τὸν δερσιόρῳ

Πρωτὶ-πρωτὶ φευνόλαμε χιὰ τὸ
 πωρὰρ πόνου μας, ἢ ἂν εἴχαμε
 πολλὰ εἰςόρια χιὰ δέρο, παρῶμε
 καὶ βόχτες δερσιόρῳ, κυρίως ἐκ τῶ
 κένδου. Ἄλλοι πλημύονταν ἐν εἰδῶ
 ματὶ γέ τὸ φαγνὸ. Τραγυλδία
 ἐσθλὰ ἀκούονταν καὶ αὐτὰ ἐν-
 δας ἀπὸ τῶν βόχτες. Γι' αὐτὸ κα-
 νει νόμοις δὲ πωρὶζε καλὰ
 ἔχειτο γέ τὸν δερσιόρῳ.

Προσέχαμε δὲ τὴν ἡμερᾶς τὸν
 δερσιόρῳ καὶ πῶς ἐνπνέον γέ τῶ
 ἐν ἡ γέ τῶν ἑσπέρῳ τὸν ἄγλου
 Πρωμάτω.

Μόλις φθάσαμε, ἄνδρες καὶ γυ-
 ναῖκες, γυνάμε τὴν γυνὴ δερσιόρῳ,
 παρῶμε ἀπὸ ἐκὰ σπενδαίω δόσαν
 τὸ ὁ καλὸς καὶ ἀρχίζαμε καὶ δι-
 πλημε. Τὸ δερσιόρῳ γυνώσαν ἐκ

ύψος 0,40-0,70 του μέγρου από του
 έδαφους, αναδύχως με την άνδρα
 1 (ύψος) του βιταριού. Το δερμάτιο
 βιταριού το τοποθετούμε ανά
 10 χέρια μαζί και γινώσκω το
 χερσόβλο. Έπειτα όπως οι κεφαλή
 του δημητριακού να είναι όλοι
 προς το ίδιο μέρος. Τα χερσόβλο
 τα αφήνουμε κάτω στο χυμάρι
 διασκορπισμένα. Έτσι έρχαν 5-7
 ήρτες για να λιαστούν καλά και
 να ξεραθούν. Αυτό συνεχίζονται και
 δημητρια, ώσπου να ξεθεωώμε
 όλα τα χυμάρια. Στο τέλος
 αφήνουμε μια χυμία δια παντός
 αδερμένη, την χιλιάδα. Τα δε βιτα-
 ρία, τα οποία ένεψαν καλά τον
 δερμάτιο κάτω και ανακατεύονται
 με τα κοτσάνια, τα λήγουμε γάντες.
 Μόλις περνούσαν οι 5-7 ήρτες

ἀπὸ τῶν δειγμάτων, ἀκολουθῶσα τὸ δέ-
 σιμο τῶν γερουσιαστικῶν ἐκ δειγμάτων.
 Ἀπὸ τῶν κειμένων οἱ ἴδιοι καὶ τὰ
 δευτέρως μὲν τῶν ἴδιον τῶν κορυφῶν τῶν
 βιταρίων, χωρὶς καὶ χρησιμοποιῶσα
 κοινὰ ἰδιαίτερο ἐργαλεῖο. Τὰ συγκε-
 ντρῶνται ἔτι ἐκ διαφόρων μέρων καὶ
 τὰ τοποθετοῦνται τὸ ἓν ἐπὶ τὸ ἄλλο
 ἄλλο ἐκ ἐκείνων καὶ αὐτὰ τὰ
 ἐκ τῶν λαμπρῶν δειγμάτων. Περὶ τὸ
 τέλος δὲ τοῦτον μὲν ἀρχὴν ἄρχον-
 τος, ἀρχίζει ὁ ἀλυσισμός.

Τὰ ἀλυσισμὸν ἐρίσονται ἔτι ἀπὸ
 τὸ χωρὶς, κατὰ τὰ κτήματα. Κα-
 δὲ αὐτὰ ἦσαν μὲν οἰκοκράτας καὶ ἦσαν
 χωρὶς αὐτῶν ἢ περὶ αὐτῶν, ἐπὶ αὐτῶν,
 μὲν πάλαι ἐκ τῶν μέρων γὰρ τὸ δέ-
 σιμο τῶν γυναικῶν. Ἀπὸ τῶν ἐπὶ αὐτῶν
 γὰρ ληφέντες μέρη πρὶν ἀρχίζει ὁ
 ἀλυσισμός. Προσπαθεῖται ἡ ἀρχὴ τῶν

ἀλυντοβρατος να μὴν εἶναι Τρίτη.
Στὴν ἀρχὴ τοποθετούσαμε τὰ δε-
μῖτια ὄρδια μέσα στο ἄλωνι.

Μετά οἱ ἀχυριᾶτες ἀλυνιστὴς ἔ-
παιρναν τὰ ζῶα καὶ τὰ ἔδεναν
μέ τριχίς περνώντας τις ἀπὸ εἰ-
δικὴς θηλὴς ἀπὸ μιάλληνο σχοινί
ποῦ ἦταν κρεμασμένης στὸν λα-
μπού των. Τὸ ἄλλο ἄκρο τῆς τρι-
χίς τὸ ἔδεναν στὸν στύλο ποῦ
ἦταν τοποθετημένος στὴ μέση τοῦ
ἀλυνιστοῦ, καὶ ποῦ τὸν λέγαμε στύλο.
Ὁ καλὴς ἔπαιρνε τὰ χέρια τοῦ τοῦ
εὐεργετοῦ καὶ τὴν δδῆχαι καὶ τὸ
κτύπημα τῶν ζώων καὶ περὶ ὥραν
10^{ην} π. μ. ἀρχίζει ὁ ἀλυνισμός διὰ
τῆς καταπονήσεως ἀπὸ τὰ ζῶα.

Κατὰ διαστήματα δὲ μετὰ τὰ βρα-
χεῖα διχρὸνι, καρπολόϊ καὶ φτωαρι,
βρῆντοι χύρω, πλῆνουμε μέσα στοῦ

ἀλλήνι τὰ εἶδηνα καὶ δὲ εἶχον κα-
 ρεῖ, ἐπειδὴ δὲ ἡ τοποθετικὴ εἰς
 ἐπὶ τὸν ἀλωναῖον ποσὸν εἰσαρι-
 οῦ εἶναι μεγάλη, χ' αὐτὸ καὶ οὕ-
 να ἀλλήνι τὴν ἡμέραν ἐχάρισκε. Ὁ-
 ταν τέλειεν ὁ ἀλωναῖος, ἀρχίξε
 ἡ δουλειὰ τὸν λιχνιστοῦ. Παρα-
 καλόνεσκε δὲ τὴν ἡμέραν αὐτὴν
 καὶ ὅσα δυνάμεις εἶχε.

Στὴν ἀρχὴ ἐπρόκειτο ἡ ἀνε-
 ργία (ἐπεὶ λέγομεν τὰ ἀλωναῖα
 εἶδηνα, τὰ εἰσπραγμένα γὰρ τὸ
 λιχνιστοῦ) μετὰ τὸ φύλλον φυλάττει
 καὶ μετὰ τὸ καρποδοῖ. Σχηματίζονται
 ἐπεὶ εἰς ἐπὶ στρογγυλὸν στροβίλ. Με-
 τὰ, ἐπειδὴ οἱ ἴδιοι οἱ παρακμητοί, με-
 τὰ τὸ καρποδοῖ ἢ μετὰ τὸ φύλλον φυλάττει
 ἀρχίζομεν τὸν λιχνιστοῦ. Ἐπεὶ καὶ
 ἐρεσκον ὁ καρπὸς μετὰ τὰ κεφαλίδια
 ἔκκετα μετὰ τὴν χάλη (ἐδικὴ ἐκείνη).

παι κατασκευασμένη από αγκάθια,
 λεγόμενα γαρκίδα) αποχωρίζουμε
 τα κεφάλια από τον καρπό. Στα
 δε μεγάλα αλώνια ο αποχωρισμός
 των σπυριών γίνεται με το δρι-
 μόνι. Αμέσως μετά συγκεντρώνουμε
 τον καρπό σε σωρό με το χυάρ'.

Οι σπυρίες καταβάλλουμε επί
 τούτων αμέσως τις είδος τις όγκιες
 προς τους δερβίτες, αλωνιστές, παρα-
 εμποριαφείς, αγγουδανούς, παπά και
 χύτρο, με το βατσέλι (10 όκιάδες)
 ή με την καρδάρια (15 όκιάδες).

Μετά από όλον τον καρπό
 με το χέρι ή με ειδικό κόβκινο
 που το λέγαμε αρήλοχο, κόβουμε
 την διαλογή του σπύρου.

Τέλος ο καρπός που έμεινε μετα-
 φέρονταν από μας τους παραχω-
 ρούς μέσα στο επίτι μας και τον

12

βάσταμε στα φύλλα ἀγρόρια.

Τὸ δὲ ἀγύρο τὸ ἀποδιδόμεν
ἐπὶ ἀγροῦντες, οἱ ὁποῖες ἐνθάδε
ἦσαν μέγα ἐν τῷ χωρίῳ. —

Ἔκθεσις τῆς 10^{ης} Φεβρουαρίου 1970

Τόσοι ἐπὶ τῇ ἐκθέσει: Ἐκθεσις - Βαλάντου
Νοῦρου Αἰτωλίας

Πληροφορίες: Θωμάς Νίκ. Σαχάνης,
ἔτις 58, ἀπόφοιτος Δημοσίου
Σχολείου γυναικεία ἐν Ἐκθέσει.

[Χρήστος Φωτίου Σωτηρίου,
Διδ/της.]

Ἡ ἐκθεσις αὕτη ἐγένετο ἀπὸ τῆς
10^{ης} Δεκεμβρίου 1969, μέχρι τῆς
7^{ης} Φεβρουαρίου 1970.]

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 7, 7'/6/1.

Ἀρχικῶς ἐδίδοντο τὰ βόδια μέ
6 ὄρχνες μάλλωνη τριχὰ γιὰ τὰ
γῆ πρήγνυται τὰ χέρσται. Ὁ συν-
χία ἐκίδοντο ἐν τῷ θυγόν καὶ
ἐσηκύντο τῶν ἐν τῷ καθεῖνα.
Μετὰ ἐδίδοντο τὰ λουριά μέ τὸ
ἀσκάλι ἐν μέγαλα τρύπα τῶν θυ-
γοῦ. Τοποθετοῦνταν μετὰ τὸ ἀλέτρι
ἐν τῷ ἀσκάλι καὶ περνοῦσαν τὸ κλεδί-
του σταβριοῦ. Ἐρρίχνοντο ἐπὶ
τα οἱ τριχὲς ἐν πῖσω μέρος
καὶ θηλυκύνονταν ἐν χερσολέβι.

Γεωργικά Εργαλεία

1

Γεωργική Γραμμάτι. 2

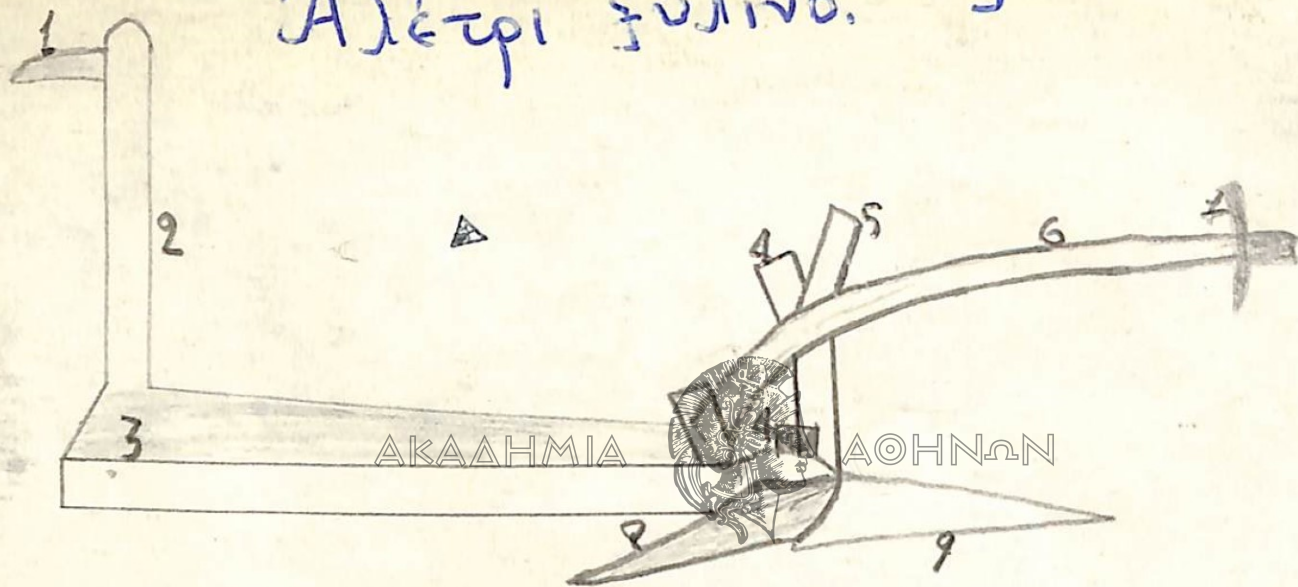

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἀλκτρι ξύλινον. 3

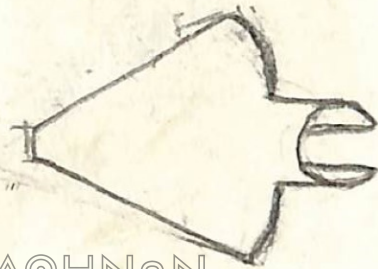
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

2

ΑΘΗΝΩΝ

1

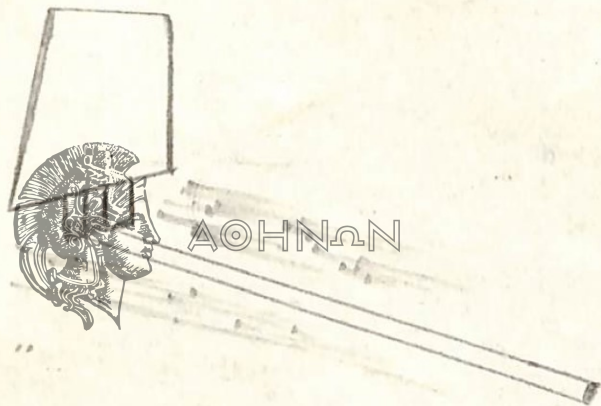
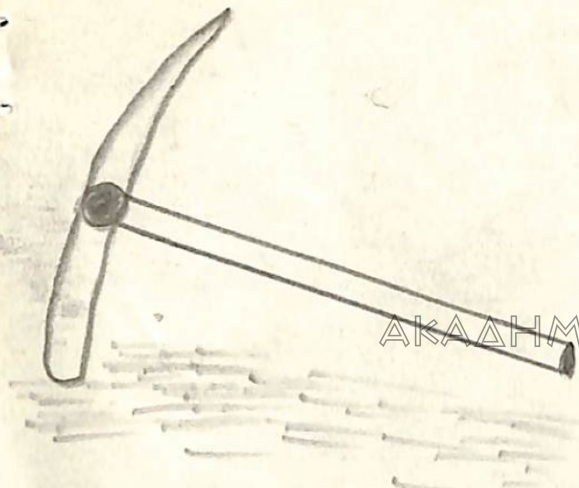
Νυκτ

4

Ο χαλκός

Η ράβδος

5

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἡ Γνώση

Τὸ ἀστέρι ἢ πούρα. 6

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Η γέφυρα

7

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

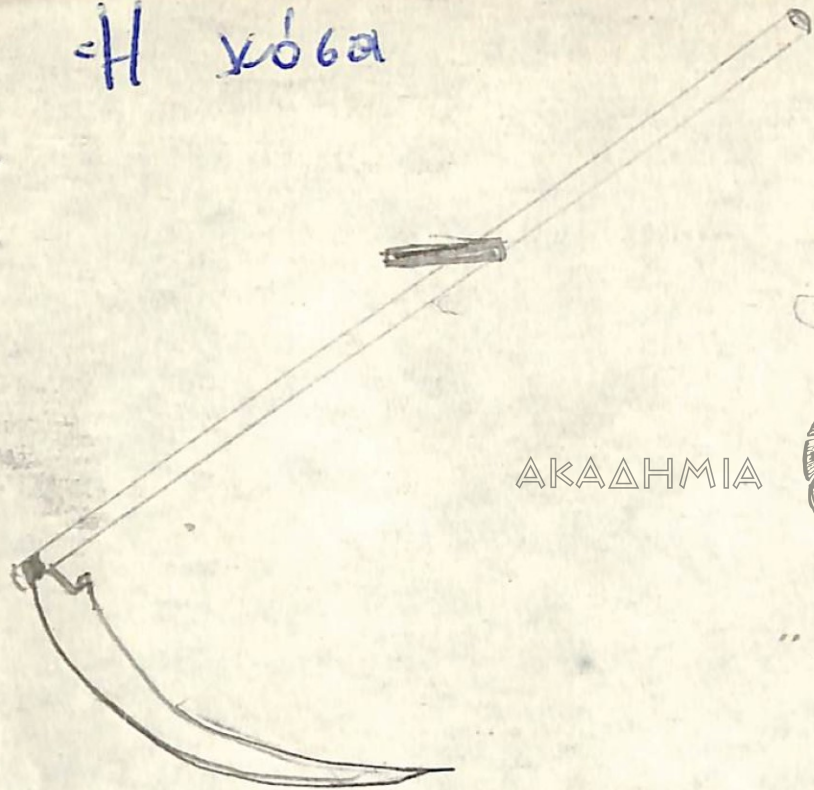
0

Zugos

8

Η κόβα

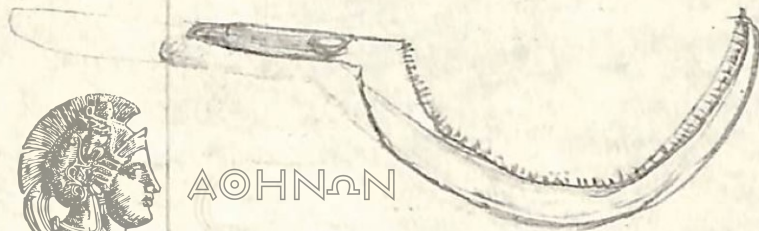
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

9

Το δρεπάνι.

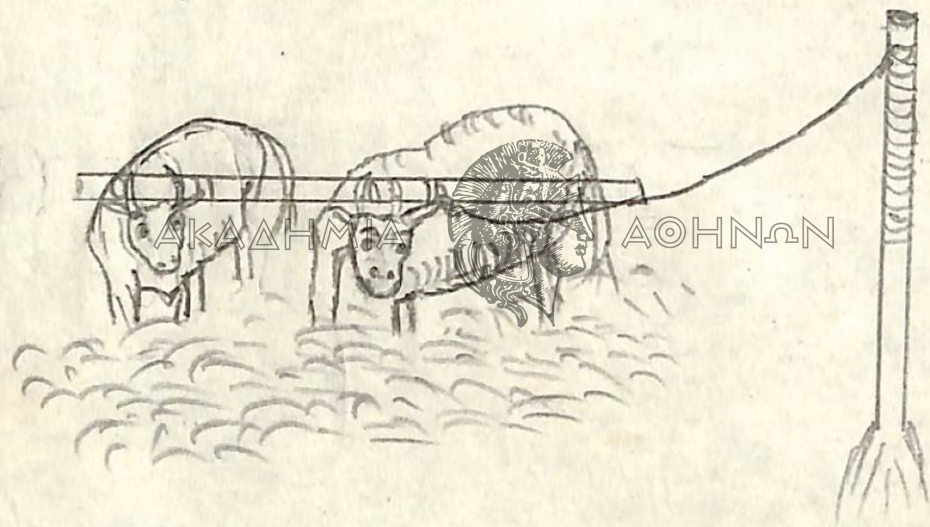
Τὸ δευτέρ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὁ ἀλωριγός. 11

12

Τὸ γυμνάσιον

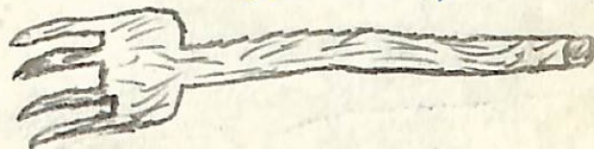
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

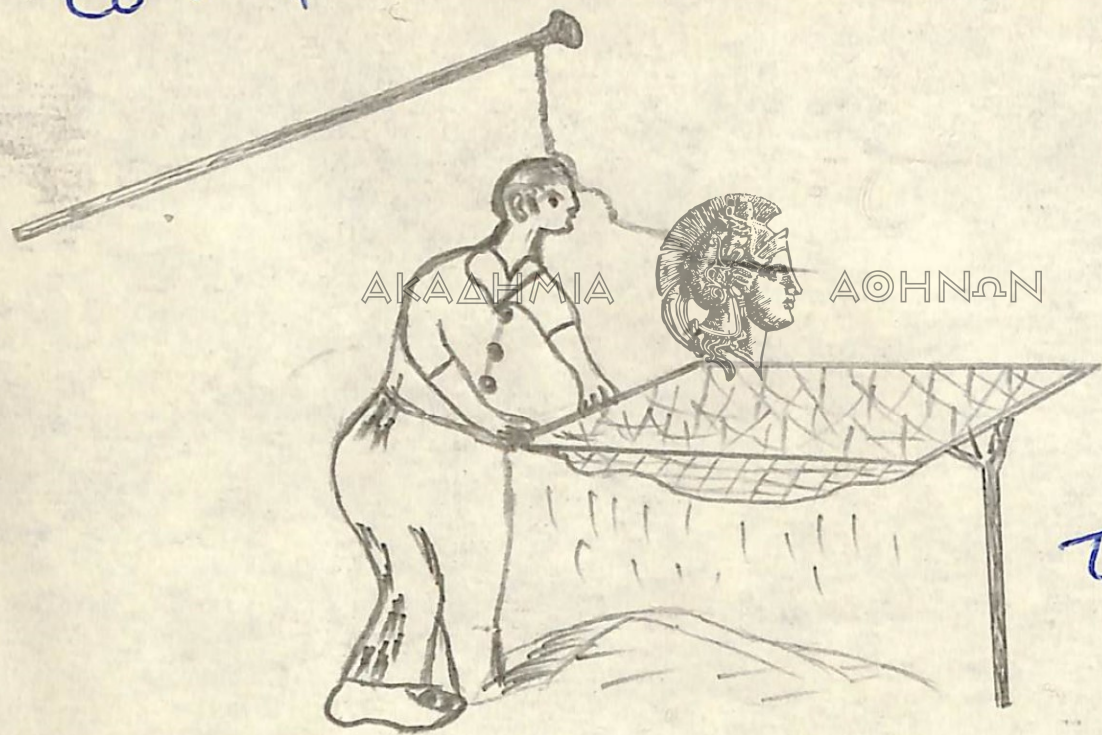

Τὸ καρπούριον

τὸ βερδούτι

13

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τὸ δρυβούτι

Τὸ βατέλι

14

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

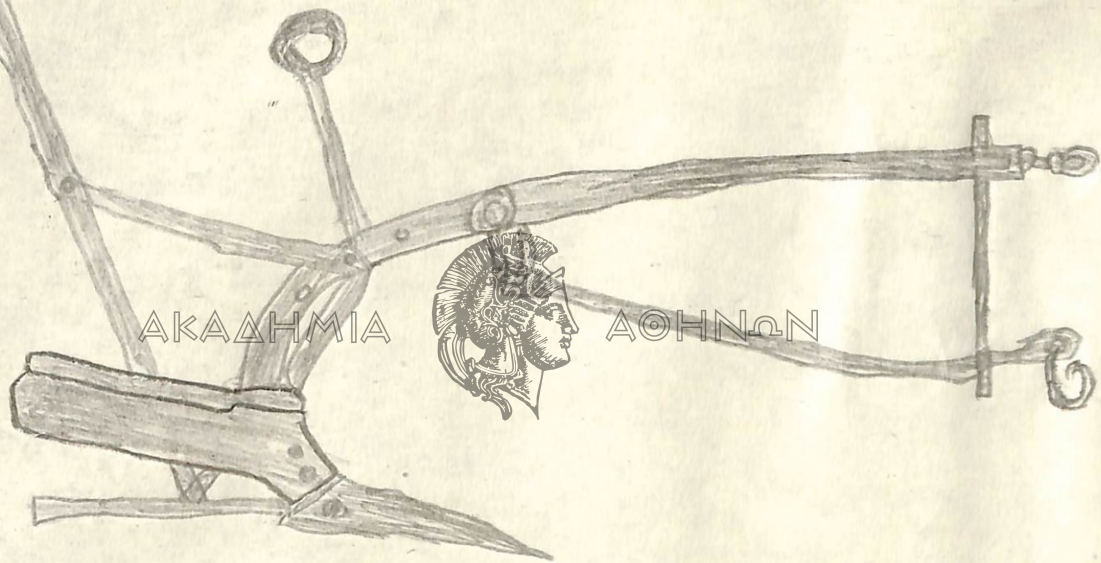
ΑΘΗΝΩΝ

Η καρδάρα 15

Μονόγε, 1

Διγτερο σιδηρου ... 18

